

Prepir v kmetijski zbornici

Pred občnim zborom kmetijske zbornice v celovski Raiffeisen-computer centrali se je v ponedeljek, 24. julija, zbralo okoli 150 kmetov, ki so protestirali proti katastrofalnemu gospodarskemu položaju kmetov po pristopu v Evropsko unijo.

Zelo vznemirjeni in razkačeni kmetje so zahtevali dostop na občni zbor za vse zbrane. Iz varnostnih razlogov je bil dovoljen dostop samo 50 osebam. Začelo se je divje drenjanje in prerivanje, množica kmetov ni hotela ostati pred vrati. Tako so pod posebnimi varnostnimi pogoji dovolili udeležbo vsem kmetom.

Občni zbor kmetijske zbornice se je nato začel s celourno zamudo, ni pa bil nič manj turbulenten kot demonstracija kmetov poprej.

Zbornični svetniki vseh frakcij, posebno pa svobodnjaki, so se spustili v divji in deloma zelo primitiven disput o gospodarski situaciji kmetov na Koroškem. Glavne točke oz. teme tega izrednega občnega zbora, ki so ga zahtevali svobodnjaki, so bile:

- propad cen za govedo
- cena mleka, ki je padla pod nivo EU
- dokaz izvora (Herkunftsbezeichnung) za svinjino
- vnaprejšnje deželno financiranje EU podpor

Vsaka frakcija je po svoje kritizirala in polemizirala ali pa tudi zagovarjala ravnanje deželne oz. zvezne vlade pred in po pristopu v Evropsko unijo. Zahteve naj bi vse bile v korist kmetom, toda skupne-

ga konsenza na tem občnem zboru ni bilo.

DI Štefan Domej in Janko Zwitter, oba zbornična svetnika v kmetijski zbornici, sta bila edina dva, ki sta zastopala in zahtevala aktivno skupno delo vseh v korist kmetom. Namesto zlorabljanja protestnih akcij, kakršna so bila pred občnim zborom, za enostranske politične koristi, bi bilo bolj smiselno, ravnati solidarno in skupno za agrarni sektor, kajti samo tako je mogoče preživeti na trgu.

Izredni občni zbor kmetijske zbornice se je končal po šesturni seji z glasovanjem o predloženih resolucijah. Kmetijska zbornica je resolucije vseh frakcij potrdila in jih bo razposlala na pristojne urade. Omembe vredno je dejstvo, da so v ponedeljek prvič potrdili tudi resolucijo Skupnosti južnokoroških kmetov, v kateri so izrazili nasprotovanje proti zaprtju filijal urada za mladino (Jugendamt) ter okrajnega gozdnega inšpektorata v Pliberku in Dobrli vasi.

Katja Weiss

Občni zbor je bil pravzaprav demonstracija

Kdaj se bo kaj premaknilo?

Novelizacija zakona o narodnih skupnostih buri duhove. Že dolgo jo zahtevajo vse narodne skupnosti v Avstriji, SPÖ in ÖVP pa sta zdaj predložili skupen koncept. Z njim se strinja pet narodnih skupnosti in pa polovica šeste: samo NSKS je vnesel svoje pomisleke oz. protest, s tem pa zaenkrat tudi preprečil spremembo. Proti vsaki posodobitvi je tudi F, češ da za novelizacijo »ni nobene potrebe« (Schretter), Zeleni pa so predlog pozdravili, čeprav Stojšičeva obžaluje, da ni vsebinskih oz. bistvenih izboljšav.

Stališče SPÖ

Govornik za manjšino pri SPÖ v parlamentu Dieter Antoni je izjavil, da ni mogoče sprejeti nobene sklepa, ki ga ne bi podprle vse manjšinske organizacije. Eden od predlogov v novelizaciji se nanaša na konferenco predsednikov in podpredsednikov vseh sosvetov.

Ta forum naj bi omogočal usklajevanje oz. uspešnejše reševanje problemov, ki so skupni vsem narodnim skupnostim v državi. Vendar pa ta konferenca ni pooblaščen posegati v kompetence posameznih sosvetov. Antoni je poudaril, da ne bo nihče izgubil nobene kompetence, pač pa bo le dobil dodatne, saj si predsednik oz. njegov namestnik pridobita pravico, da na lastno zahtevo govorita pred deželno vlado, kjer je manjšina doma.

Kaj hoče NSKS?

Zastopniki Hrvatov, Čehov, Slovakov, Madžarov in Romov so predloge k novelizaciji pozdravili, prav tako Zveza slovenskih organizacij. Narodni svet koroških Slovencev se je izrekel proti predlogom in predlaga ustanovitev etničnih zbornic za narodnostne skupnosti, s tem pa blokira napredovanje tudi drugih narodnih skupnosti, je kritiziral Antoni, po-

leg tega pa bi za uresničitev ciljev NSKS bila potrebna temeljna sprememba ustave. Antoni je še poudaril, da je Avstrija država na stičišču treh kulturnih krogov: germanskega, slovanskega in romanskega, ki se prepletajo, dopolnjujejo in oplajajo, vsaka kultura pa seveda poudarja svoje lastne značilnosti. Zato spremljajo manjšinsko politiko napetosti, pa tudi harmonija, naloga politike pa je, da izglajuje napetosti in pospešuje interkulturne aktivnosti. Antoni upa na konstruktivno diskusijo v jeseni, čeprav so predstave NSKS že v osnovi drugačne od predstav drugih narodnih skupnosti. SPÖ pa da bo ostala zvesta širokogrudni manjšinski politiki, tako Antoni, in se zavzemala za rešitve ob sodelovanju narodnih skupnosti. Vsekakor pa gre za to, da bi pospeševali interkulturne aktivnosti in preprečili vsakršno getoizacijo manjšin.

Sonja Wakounig

KDO S KOM

Svobodnjaki in zakon o narodnih skupnostih

K besedi o novelizaciji zakona o narodnih skupnostih se je javil tudi 3. predsednik državnega zbora svobodnjak Herbert Haupt, ki interpretira spremembo, ki jo predlaga SPÖ, kot nevarnost vnašanja strankarske politike v manjšine.

Haupta najbolj moti dejstvo, da je večina predsednikov sosvetu bližje SPÖ, kar po njegovem »ne zagotavlja kontinuiranega in individualnega razvoja narodnih skupnosti«. Haupt trdi, da tečejo na Koroškem »intenzivni pogovori o manjšinskem mandatu v deželnem zboru, ki jih oktroiran zakon ne sme pustiti v nemar«.

Zanimiva je še naslednja argumentacija, ki jo Haupt dobesedno prevzema iz besednega zaklada NSKS: Prepričljivo odprte volitve neodvisnega predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev dobro odražajo voljo narodne skupnosti in je jasen signal v smeri demokratične legitimacije predstavnikov manjšine. Da zvezni kancler imenuje člane sosveta, »ki so često odvisni od vlade«, je po Hauptu »vprašljiva zadeva«, proti osnutku SPÖ pa da je predvsem zato, ker da so tudi »strankarsko neodvisna manjšinska društva vehementno proti«.

Svobodnjaki so edina stranka, ki podpira težnjo NSKS, da bi se okronal sam. Getoizacija narodnih skupnosti je bila že vedno cilj FPÖ, neodvisnost pa se kaže v dejanjih in dejstvih, ne pa v pridevkih, ki si jih kdo nadeva zaradi lepšega. Iskati zaveznike v večinskih strankah je normalno, vsak pa jih išče pač pri tistih, ki so mu ideološko bližje.

S. W.

ROMI IN SINTI

Štiri tedne in trikrat toliko

V Slovenskem vestniku, ki je izšel v četrtek, 13. julija, smo poročali o Romih in Sintih, ki jih je beljaški župan Helmut Manzenreiter pregнал z Vaz/Wasensboden, češ da je to rekreacijsko področje za Beljačane.

Župan Manzenreiter se je na naše poročilo javil in razlagal svoje ravnanje tako: Romi in Sinti so taborili na Vazah že štiri tedne in bilo jih je trikrat toliko kot prejšnja leta. Na vprašanje, če je Romom in Sintom dovoljeno taborjenje na Vazah, je župan odgovarjal dokaj protislovno. Najprej je rekel, da ga Romi in Sinti še nikoli niso vprašali, če tam lahko taborijo, malo kasneje pa, da je zmenjeno z Romi in Sintimi, da na Vazah lahko taborijo en teden do deset dni. Zato, tako beljaški župan, da so štirje tedni enostavno preveč.

Ker je pristojna za take zadeve uprava, Manzenreiter osebno ni govoril z Romi in Sintimi. Prav zaradi tega nam tudi ni mogel povedati, ali je uprava ponudila Romom in Sintom kako alternativno taborišče preden, jih je pregнал.

Na vprašanje SV, kako mislijo rešiti v Beljaku to zadevo naslednje leto, ko bodo Romi in Sinti zopet romali v Italijo in Francijo, pa beljaški župan ni vedel odgovora. O alternativnih krajih za taborjenje Romov in Sintov župan Manzenreiter še ni razmišljal. K. W.

PREDSEDSTVO NARODNEGA SVETA

Pretekli petek, 21. julija, je novoizvoljeni predsednik Narodnega sveta Nanti Olip imenoval predsedstvo: predsednik Nanti Olip, 1. podpredsednik dr. Pavel Apovnik, 2. podpredsednik mag. Vladimir Smrtnik. Ostali odborniki: Vincenc Gotthardt, Lenart Katz, mag. Zalka Kuchling, Travdi Lipusch, Jurij Mandl, dipl. ing. Hanzl Mikl, mag. Rudi Vouk in dr. Franc Wutti. Iz zbora narodnih predstavnikov sta odstopila bivša predsedniška kandidata dipl. trg. Joza Habernik in Bernard Sadovnik. Namesto njiju sta v odboru Tomaž Petek in Luka Hudl.

SPD »ZARJA«

vabi na

Folklorni večer

v soboto, 29. julija 1995,
v farni dvorani v Železni Kapli

SODELUJEJO:

- Folklorna skupina SPD »Zarja«
- Harmonikarski orkester KUD »Prežihov Voranc« z Raven
- Folklorna skupina »Los gentes goiats dau perigorod« iz Francije

Prisrčno vabljeni!

ZSO PONUJA DIALOG IN PLURALIZEM

Novi Narodni svet po starih tirih

V petek, 21. julija, se je v Slomškovem domu v Celovcu sestel 60-članski zbor narodnih predstavnikov Narodnega sveta, ali bolj razumljivo povedano, razširjeni odbor NSKS. Sprejeta je bila temeljna izjava zbora narodnih predstavnikov. Obenem so bili potrjeni predsednik Nanti Olip in ostalih 10 članov predsedstva, ki si jih je predsednik sam izbral.

Nov predsednik – star koncept

Z zanimanjem so udeleženci petkovega zborovanja NSKS in peščica žurnalistov pričakovali nastopni govor novega predsednika NSKS Nantija Olipa.

Govor ne pomeni bistvenega napredka v politiki NSKS, tudi pri delovnih težavah ni znatnih premikov od že znanih in zakoličenih stališč, da o vizijah ne govorimo. Kar pa zadeva notranjemanjšinski dialog, pa je celo pričakovati zoženje oz. zaostritev. Olip se je namreč jasno opredelil proti političnemu pluralizmu znotraj narodne skupnosti in za poenotenje vseh sil, ker je po njegovem mnenju »učinkovito politično zastopstvo narodne skupnosti v vseh povojnih letih trpelo zaradi idejno politične in svetovnonazorske dvotirnosti«. V sklop te logike seveda sodi tudi odredkanje legitimnosti drugi osrednji narodnopolitični organizaciji Zvezi slovenskih organizacij, za katero je Olip trdil, da je njena politika »vse bolj usmerjena v asimilacijsko politiko«.

Sploh je treba ugotoviti, da kakršenkoli dialog znotraj narodne skupnosti ne sodi nujno v delovni načrt novega predsednika. Sicer je dejal, da »smo pripravljene za dialog«, a ta se po njegovem mnenju neha tam, kjer gre »v škodo narodne skupnosti«.

Težišča prihodnjega delovanja NSKS so poleg skupnega in poenotenega zastopstva še tako imenovano javnopravno zastopstvo koroških Slovencev v obliki etnične zbornice in/ali manjšinski mandat. V snop delovnih težav sodi tudi spre-

membra zakona o narodnih skupnostih in delovanje v sovetu, solidarnost z drugimi avstrijskimi manjšinami, tesno sodelovanje z Republiko Slovenijo, ki naj močneje podpira tiste politične struje, ki se zavzemajo za ohranitev slovenske narodne skupnosti, intenzivni pogovori z avstrijsko zvezno vlado in upoštevanje manjšin kot subjekt in sodelovanje z Južnimi Tirolci.

Partizani, AFŽ in izseljenci

V NSKS se pojavljajo (finančno in oblastniško utemeljene) tendence, da bi spremenili odnos do medvojnne zgodovine, to je do izseljeništv, partizanstva in sploh do antifašističnega upora koroških Slovencev. V ta namen je dr. Wutti predlagal, da bi Zvezi koroških partizanov, Slovenskim izseljencem in Zvezi slovenskih žena (v dikciji NSKS še vedno AFŽ) naknadno odobrili tri sedeže v zboru narodnih predstavnikov in zato število njegovih članov zvišali na 63. Ker je to po pravilih nemogoče, je po daljši diskusiji bilo sklenjeno, da bojo v NSKS ustanovili delovno skupino, ki se bo pogovarjala z omenjenimi organizacijami.

V tej zadevi ni toliko presenetil predlog, ampak njegova docela iz trte zvita ter polemična utemeljitev: NSKS da se mora zato zavzemati za omenjene organizacije, ker je znano, da jih hočejo »politični ideologi pri ZSO« uničiti. Seveda pa se mora ta angažma v prid omenjenim organizacijam »finančno splačati«.

Zaprisega ali ne?

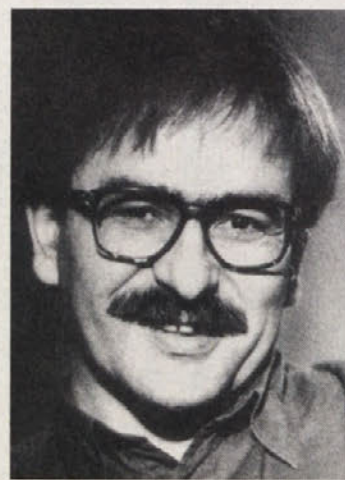
Del dnevnega reda (točka 6) zbora narodnih predstavnikov je bilo tudi sklepanje o njegovi temeljni izjavi (ki jo v celoti objavljamo na posebnem mestu). A že takoj na začetku zbora so udeleženci soglasno potrdili in sklenili temeljno izjavo, kar je predsedujoči dr. M. Grilc komentiral z besedami: »Tako je tudi prav«.

Ko je bila točka 6 dnevnega reda dejansko na vrsti, so pred-

Če govorimo danes o pravicah manjšin, potem jih moramo videti v tesni povezavi s človekovimi pravicami. Ker pa so človekove pravice nedeljive, za vsakogar, ne glede na to, kakšne narodne ali verske pripadnosti je, tudi ne moremo pravic manjšin omejevati samo na tiste, ki se organizirajo po etnični pripadnosti. Tako politično dejanje bi pomenilo, da izključimo iz pravic manjšin vse tiste, ki svoje narodne pripadnosti nočejo zabeležiti v tajnih ali javnih etničnih katastrih.

V tem slopu je še posebej treba poudariti, da narodna pripadnost ni nekaj »od zgoraj

KOMENTAR

Piše Vladimir Wakounig

Zanke etnocentrizma

danega«, ni »z rojstvom podedovana«, »ni stvar krvi« in tudi ni »stvar genov«, torej biološko delovanje iz ene generacije v drugo, pa čeprav nekateri zelo vneti zagovorniki slovenske nacionalne evforije na strani Narodnega sveta koroških Slovencev to trdijo. Narodna zavest in s tem zavest narodne pripadnosti sta stvar vzgoje, stvar doraščanja in socializacije, povezana je z vraščanjem posameznika v jezikovno in kulturno ozadje. Posameznik s svojo zavestjo sam odloča, ali se more identificirati z jezikovnim in kulturnim udejstvom skupine, v kateri dorašča in v kateri deluje.

stavniki ponovno sklepali o temeljni izjavi in jo v nekaterih točkah tudi spremenili. Lahko bi rekli, da veljata obe obliki temeljne izjave. Med večerno slavnostno sejo, ki so se je udeležili tudi domači in tuji gostje, so se izvoljeni delegati z besedo »sprejemem« takorekoč zaoznanili, da bojo delovali v smislu izjave.

Na večerni slavnostni seji je predvsem presenetila visoka delegacija svobodnjakov. Poleg 3. predsednika parlamenta Haupta je prišel tudi deželnozborski poslanec Schretter. Socialiste je zastopal parlamentarec Antoni, ljudsko stranko pliberški župan in poslanec Rajmund Grilc, iz Slovenije pa je prišla številna delegacija parlamentarcev s podpredsedni-

kom državnega zbora Moze-tičem na čelu. Prišla sta tudi državni sekretar za Slovence po svetu Peter Vencelj in predsednica Komisije za mednarodne odnose Jadranka Sturm Kocjan, iz Bozna Hubert Frasnelli kot zastopnik SVP, s Tržaškega pa Duško Udovič (SKGZ) in Marjan Terpin (Ssk).

kom državnega zbora Moze-tičem na čelu. Prišla sta tudi državni sekretar za Slovence po svetu Peter Vencelj in predsednica Komisije za mednarodne odnose Jadranka Sturm Kocjan, iz Bozna Hubert Frasnelli kot zastopnik SVP, s Tržaškega pa Duško Udovič (SKGZ) in Marjan Terpin (Ssk).

Sturm za dialog

Dr. Marjan Sturm pa se je zbora udeležil kot predsednik sveta, kajti kot predsednik ZSO sploh ni bil vabljen.

Sturm je Narodnemu svetu čestital, da je stopil na pot demokratizacije, ki jo ZSO že desetletja prakticira. Poudaril je, da smo koroški Slovenci na dveh ločnicah, ena je med Slovenci in večinskim narodom, druga pa poteka znotraj manjšine same. Zato so pluralizem, tolerantni dialog in konsenzualno reševanje odprtih vprašanj za narodno skupnost bistvenega pomena, nujno pa je treba nehati z njeno ideologizacijo. Sturm je poudaril, da ZSO izrivanja in odnivanja ne bo sprejela ali priznala in je svoj govor zaključil s ponovnim apelom po dialogu in sodelovanju med Slovenci samimi in v deželi nasploh.

O pluralizmu in dialogu kot dveh nujno potrebnih stalnicah v političnem dogajanju narodne skupnosti je govoril tudi Južni Tirolec Hubert Frasnelli. Nje-

nolikosti preživeti, se bo morala prezentirati kot odprta skupnost, ne pa kot ekskluzivni narodnostni klub, ki bo dostopen samo najbolj »hrabrim« in »neizpodbitnim«.

Kam ta zahteva po narodnostni hrabrosti vodi, pa zelo v živo in nepopačeno doživljamo trenutno na Koroškem. Agresivna diskusija o narodnem poenotenju in o narodni zavednosti je prekoračila vsake meje medsebojnega spoštovanja. S to diskusijo je za nekatere padla zadnja bariera distance do tistih, ki tej agresivni liniji narodnega poenotenja nasprotujejo. Za slovenske nacionaliste, in tako lahko

brez pridržkov nekatere zastopnike na slovenski desnici imenujemo, so zagovorniki medkulturnega političnega koncepta narodni izdajalci. V tej agresivni diskusiji so človeško dostojanstvo porinili v stran. Očitno je, da je človeško dostojanstvo kot merilo za medsebojno spoštovanje zgubilo za nekatere vsako vrednost in pomembnost. Slovenska narodna skupnost pa se bo morala še kako zavzeti za uresničevanje človeškega dostojanstva, če hoče preživeti kot skupnost, ki je zgledna po svoji demokratični zavesti in človeškem ravnanju. Z vsakim nasprotnim delovanjem si bo sama krajšala existenco. ■

gov govor je v bistvu bil učni primer odgovorne manjšinske politike, kajti klubski vodja južnotirolske SVP ni samo poudaril pomena učinkovite manjšinske politike, ampak je poleg tega opozoril na nevarnost, ki danes grozi temeljem demokratične Evrope predvsem s strani desnega ekstremizma in neonacizma.

Franc Wakounig

Predsednik Nanti Olip

TEMELJNA IZJAVA ZBORA NARODNIH PREDSTAVNIKOV

Mi neposredno izvoljeni člani zbora narodnih predstavnikov Narodnega sveta koroških Slovencev slovesno izjavljamo, da bomo storili vse, kar je v naših močeh, za ohranitev in za razvoj slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Zavzemamo se za mirno sožitje slovensko-nemškogovorečih državljanov. Večinskemu narodu v deželi in državi želimo biti partner v naši skupni domovini Avstriji. Kot del slovenskega naroda pa hočemo na vseh ravneh sodelovati z Republiko Slovenijo, (in si od slovenske države želimo pomoči in podpore pri prizadevanjih v korist slovenske narodne skupnosti).

Zavedamo se, da smo kot izvoljeni narodni predstavniki odgovorni volilcem in volilkam in

jemljemo to odgovornost resno. Potrudili se bomo biti dobri zastopniki tudi tistim koroškim Slovcem in Slovcem, ki se tokrat volitev še niso udeležili.

Od predsednika in iz naših vrst izvoljenega predsedstva Narodnega sveta pričakujemo, da bosta pri svojem delu upoštevala sklepe in pobude zbora narodnih predstavnikov. (Kot zbor narodnih predstavnikov pa predsedniku in predsedstvu zagotavljamo pomoč in vestno sodelovanje.)

Stavka v oklepaju sta bila brez komentarja sprejeta v prvem glasovanju, v drugem pa soglasno črtana.

KNJIŽNA NOVOST

Triglavski narodni park

V ljubljanski založbi Mladinska knjiga je izšla knjiga Triglavski narodni park. Njena avtorja sta dva mojstra, mojster besede Janez Bizjak, direktor TNP alpinist, vodja prve slovenske odprave na Grenlandijo, in mojster fotografije Stane Klemenc, poklicni fotograf, gorski vodnik in himalajec. Vse znanje in občutje sta posvetila temu slovenskemu juvelu, s katerim je bil zavarovan eden zadnjih oaz prvobitne narave v Evropi.

Zgodovina narodnih parkov za ohranitev nepokvarjene narave se začne z letom 1872, ko je v Združenih državah Amerike kongres na območju Yellowstonea sklenil ustvariti takšen park in ga proglasiti za državno last. Tudi v Sloveniji so začeli razmišljati o nečem podobnem. Tako je že leta 1908 prof. Belar Albin pripravil predlog za zavarovanje območja nad Komarčo, ki pa ni bil uresničen. Leta 1924 pa se je le premaknilo in v Dolini Triglavskih jezer je nastal Alpski varstveni park (predstopnja za nacionalni park) s 1400 ha površine, ki pa so ga leta 1961, takrat že nekoliko razširjenega (2000 ha) proglasili za Triglavski narodni park. Leta 1981 so ga spet povečali, tako da njegova sedanja velikost znaša 84.805 ha. Nastajanje

TNP je povezano z znamenitimi imeni, med katerimi so prof. Albin Belar, prof. Fran Jesenko, prva dama slovenskega varstva narave koroška Slovenka dr. Angela Piskernik, dr. Miha Potočnik in zadnjih 30 let prof. Stane Peterlin.

Vsebina knjige je res harmo-

nično delo dveh mojstrov, ki tako zanimivo in privlačno prikazujeta lepote in posebnosti TNP, da te zgrabi sla, da bi se takoj podal podoživljat ta bajni svet pod Triglavom, ki mu je slavni gornik in poet dr. Kugy dal zavidljivo ime kraljestvo. Knjiga je eno samo vabilo, da

obiščemo te kraje, kjer se je porodila zgodba o Zlatorogu, ki je varoval zaklad, in o pohlepem lovcu, ki je zaradi zaklada ustrelil Zlatoroga, pri tem pa pozabil na njegovo čudežno moč. Iz krvi smrtno ranjenega Zlatoroga so zrastle čudovite rdeče rože (triglavska roža), ki jih je pozabal in povrnila se mu je življenjska moč, da je pahnil lovca v prepad, nato pa razdejal gorski paradiz in za vedno izgubil.

Janez Bizjak meni, da ima pripovedka vznemirljivo sporočilo za današnji čas: govori o uničujočih posledicah za človeka, kadar prestopi mejo razumnega in brezvestno podira naravno ravnovesje ter v lakomnem koristoljubju in samoljubju trga prepovedan sad. Za kazen mora umreti in izginiti v pozabo, vse drugo v naravi pa si opomore in živi naprej. Iskrena želja po obnovitvi Zlatorogovega kraljestva pod Triglavom je sprožila predloge za ustanovitev Triglavskega narodnega parka, s katerim naj bo ohranjeno nekaj, česar človek ni spreminjal ali izkoriščal. Izjema so samo prezidave starih staj, stanov in senikov v počitniške hiše, kar Bizjak upravičeno kritizira kot siromašenje domače dežele in nepopravljivo onesnaženje kulturne krajine. Stane Klemenc pa

je opremil knjigo z 250 barvnimi fotografijami gorskih vrhov, jezer, slapov, rek, planšarij in sotesk. Nekaj teh posnetkov je tudi iz letala in balona. Med fotografijami so tudi bogato zastopani flora in favna ter ljudje pri trdem delu na svojih malih gorskih kmetijah.

Klemenčeve fotografske stvaritve so sad osebnega občutja gornika, prekaljenega pri številnih gorskih podvigih, zato se tudi bistveno razlikujejo od klasičnih. Dano mu je, da najde takšne gorske motive, ki celo poznavalcem odkrijejo nekaj novega, česar prej niso videli oziroma občutili. To pa je tisto, kar odlikuje pravega mojstra fotografije.

Oba avtorja, Bizjak in Klemenc, sta s svojim občutenim delom dala knjigi enkratno vpogled v lepote in skrivnostne kotičke Triglavskega narodnega parka in ga tako napravila še bolj privlačnega.

Knjiga Triglavski narodni park z 207 stranmi v formatu 20 x 30 cm, ki je izšla v sodelovanju z Javnim zavodom za varstvo Triglavskega narodnega parka, je napisana v treh jezikih (slovenskem, nemškem in angleškem). Dobite ali naročite jo lahko v obeh celovških knjigarnah.

L. U.

Transport bolnih in onemoglih internirancev z Ljubelja v Mauthausen

Ker so bila groba dela na Ljubelju že skoraj končana in predor v širini 6 metrov usposobljen za motorni prevoz, se je v začetku novembra 1944 pokazalo, da tako veliko število internirancev – skoraj 1.300 – ni več potrebno. Komanda taborišča je v soglasju s firmo Universale odločila, da v Mauthausen vrne vse bolne, onemogle in starejše internirance. Zdravnik, SS-hauptsturmführer dr. Ramsauer, je v angleškem preiskovalnem zaporu v Celovcu 27. junija 1946 med drugim napisal: »Okrog 100 bolnih kaznjencev, za katere je bilo računati, da v doglednem času ne bodo mogli ozdraveti, sem poslal v Mauthausen v tamkajšnjo kaznjenško bolnico. Njihova nadaljnja usoda mi ni znana.« Seveda pa je Ramsauer zamolčal, kako so bili ti nesrečnejši oblečeni, kakšne so bile vremenske razmere in kako so jih odpravili z Ljubelja ter da je s tem transportom izpraznil taboriščno ambulanto – Revier.

Ker pa še ni bilo dovolj ljudi za transport, je komanda na apelplacu internirancev pozvala, naj se šefom barak prijavijo vsi tisti, ki težko delajo, težko hodijo in se slabo počutijo, da bodo odšli v Mauthausen na lažja dela in zdravljenje, ko pa si bodo opomogli, se bodo lahko spet vrnili na Ljubelj. Mariskdo je tej prevari nasledel. Nekateri so se prijavili iz obupa, nekatere pa so šefi barak in kapoži kar sami zapisali. Kljub temu pa je večina internirancev vedela, da z odhodom vrnitve na Ljubelj ne bo več. Nekateri so tiste, ki so se hoteli prijaviti prostovoljno, svarili, naj tega nikar ne počno, ker je samo prevara.

Francoski interniranec Gaston Charlet ni uspel pregovoriti svojih prijateljev: Lods, Sarreja, Langladeja in Mauge-nejsteja. Razen Lods so bili vsi starejši letniki. Tudi Luksemburžana Kappgen in Raths nista mogla zadržati rojaka Nickyja Hausemerja. Ta je bil tedaj že na koncu svojih moči. Ko je

stal z drugimi interniranci na apelplacu na severni strani, se je odločil za Mauthausen. Vrnitve ni bilo.

Prijavljene in odrejene internirance so dan pred odhodom, takoj ko so se vrnili z dela, na gladko ostrigli, jim zamenjali že tako slabo obleko s še slabšo, obuli pa so jih v cikle in čevlje, ki so bili že na odpadku.

8. ali 11. oz. 15. novembra pred peto uro zjutraj so za transport predvidene zbrali na apelplacu. Iz ambulante so bolnike privlekli kar iz postelj – mnogi so bili prehlajeni in imeli visoko temperaturo. Za težje bolnike so zadolžili tiste, ki so bili bolj pri močeh. Morali so jim nositi tudi popotnico – kruh in konzervo. Zbrane je pred odhodom prišel pogledat še sam komandant Winkler. Ob 5. uri so se odprla taboriščna vrata in skoznje se je začela pomikati kolona nesrečnežev. Bili so zaviti v cunje in skoraj bos. Ko so odhajali z Ljubelja, je snežilo, v Tržiču pa je bila brozga.

Komaj so zavili na cesto, so že odmevala esesovska povelja: »Schnell! Schnell!« (Hitro! Hitro!)

Da ne bi prišlo do kakega partizanskega presenečenja, so cesto vse do Tržiča dodatno stražili z ljubeljskimi ter tržiškimi policisti ter šentanskimi orožniki.

Jože Klemec, pd. Črnikov iz Podljubelja je šel tistega dne ob 5. uri na delo v tri kilometre oddaljeno električno centralo na Čegeljšah. Na cesti nad Ankeletovo žago je opazil nemškega stražarja. Ko pa je prišel do Meserjevca, kjer je stal drobilec in nakladalec kamenja, ga je neki stražar potegnil v stran in mu ukazal, naj gre za njim. Zakaj, ni vedel, kajti stražar ni znal slovensko, on pa ne nemško. Bila je še tema. Kmalu so mimo prignali kolono internirancev. Šel je za njimi. Pri predilniški žagi je spet naletel na stražarja.

Pek Martin Romih iz Tržiča je o mimohodu internirancev

skozi Tržič pripovedoval: »Bilo je okrog 7. ure zjutraj. V roki sem imel štruco črnega kruha. Dal sem jo enemu od kaznjencev. Esesovec je to videl, pritekkel k njemu, mu jo zbil iz rok in pohodil. Pri tem pa je kaznjencev izgubil coklo. Esesovec mu je ni dovolil pobrati, temveč ga je nagnal, da je v brozgi odšel dalje samo z eno. Na trgu je stal tudi tržiški orožnik Mühlbacher, ki mi je, ko je videl, da sem kaznjencu dal kruh, požugal.«

Kako so kaznjence gnali skozi mesto, sta videli tudi Anica in Mici Mally, ki sta stanovali na tedanjem Platzu der SA. Med njimi sta spoznali Julija Lapajneto iz Cerkelj. Mici je v naglici zbrala nekaj nogavic, kruha in cigaret in vse to odnesla na železniško postajo in razdelila internirancem, ki so bili povsem mokri in premaženi že v živinskih vagonih.

Tudi nekateri takratni osnovnošolci se spominjajo, kako so esesovci gnali internirance skozi Tržič prav takrat, ko so šli v šolo, torej okrog pol osmih zjutraj. Bili so v cokolah in brez nogavic, nekateri tudi bos. Med njimi so bili tudi Slovenci Fortunat Demšar iz Palovč, Franc Nadižar iz Kranja, Janez Barbo iz Smednika, Janez Jereb iz Žirovskega vrha, Franc Skušek iz Rihpovca pri Trebnjem, Franc Smrajc iz Ljubljane, že omenjeni Lapajne in morda še kdo.

Se nadaljuje

BOROVlje IN DEŽELNA RAZSTAVA 1997

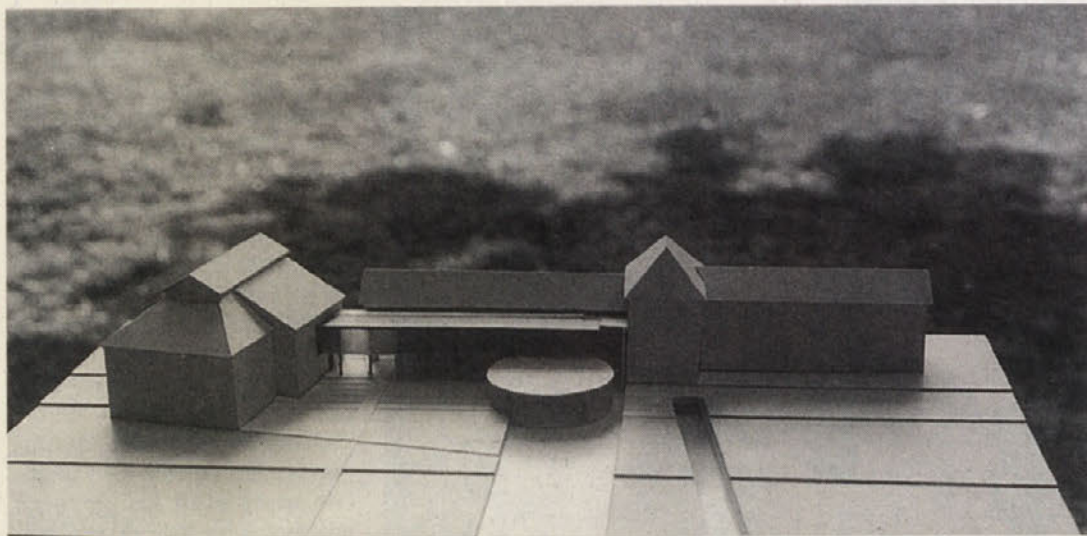
Pričakovanja so velika, špetir pa tudi ...

Lovu in puškarstvu bo namenjena deželna razstava leta 1997 v Borovljah. Odločitev za prestolnico »pilijev« je padla v glavnem zato, ker sta lov in boroveljsko puškarstvo v teku zgodovine postala najtesneje med seboj povezana pojma in fenomena. Drugi argument v prid Borovljam, za javnost je sicer manj problematičen, a določenim politikom očitno dobrodošlo sredstvo za politične igrice, pa je ta, da so deželne razstave precej izdatna in tudi učinkovita oblika pomoči občinam v stiski. In Borovlje so zadnja leta res doživele hude gospodarske krize.

Pred nedavnim je koroški deželni zbor za deželno razstavo soglasno sklenil 80 milijonov šilingov, deželna vlada pa je z glasovi SP in deželnega glavarja primaknila dodatnih 36 milijonov za popravilo oz. adaptacijo nekdanjega Voigtovega gradiča in bivšega upravnega poslopja KESTAG in za gradnjo potrebnega prizidka.

Klingbacherjev načrt

Za primerne razstavne prostore je deželna vlada razpisala na-

Maketa poslopja, v katerem bo deželna razstava '97 v Borovljah

tečaj, ki se ga je udeležilo 15 koroških arhitektov. Zmagovalec natečaja je arhitekt Josef Klingbacher iz Velikovca. Žirija pod vodstvom graškega arhitekta Konrada Freya je Klingbacherjevemu projektu prav zaradi funkcionalnosti in upoštevanja obstoječe gradbene substance ter skrbnega vključevanja parka dodelila prvo mesto.

Prejšnji teden sta namestnika deželnega glavarja Ausserwinkler in Grasser v Borovljah predstavila zmagovalca in nje-

gov projekt.

Pri tem so se ponovno pokazale politične konfliktno črte. Dočim je Ausserwinkler brezpogojno podprl deželno razstavo v Borovljah in poudaril njen pomen za krepitev regije, je Grasser utemeljeval, zakaj da je bil proti temu, da dežela s 36 milijoni omogoči sanacijo razstavnih prostorov. Po njegovem mnenju trenutni koncept deželnih razstav ne služi drugemu kot privilegiranju nekaterih občin. Sploh pa bi bilo treba

najprej določiti zgornjo mejo deželnih subvencij in razčistiti, kako bojo razstavne prostore koristili po deželni razstavi.

Zmagovalec arhitektnega natečaja Klingbacher je zaradi Grasserjevih razmišljanj in ugotovitve, da stroški močno rastejo, bil krepko »nažrt« in se je skupaj z ostalimi udeleženci natečaja čutil temu primerno tudi zlorabljenega. Kajti končno je šlo za predstavitev vseh vloženih projektov natečaja, ne pa za celebriranje medstrankarskih peri-

petij, je menil dobitnik natečaja.

Vozni red

Kot je dejal mentor deželne razstave univ. prof. Hödl, je štab sodelavcev za razstavo že izbran. Do jeseni 1996 bo izdelan razstavni katalog, aprila 1997 pa bo deželna razstava odprla svoja vrata.

Še to jesen bojo začeli kompletno sanirati predvidene razstavne prostore (elektro- in vodne inštalacije, osuševanje mokrih zidov, renoviranje notranjosti in zunanosti ipd.) ter graditi prizidek in most za pešce, ki bo razstavne prostore povezoval z mestnim jedrom. Razstavni prostori morajo do decembra 1996 biti nared, ker bo potem treba postavljati razstavo. Ta bo na 1800 m² razdeljena na 12 glavnih področij in 40 manjših tematskih krogov. Deželni kulturni referent Ausserwinkler pričakuje v Borovljah nad 100.000 obiskovalcev.

Deželna razstava 1997 že meče svojo senco na Borovlje in okolico. V gradiču si je še mogoče ogledati projekte, ki so sodelovali na arhitektnem natečaju. **Franc Wakounig**

Od 23. pa do 30. julija poteka v obeh Radgonah – na avstrijski strani Bad Radkersburg, na slovenski Gornja Radgona – gledališko oz. kulturno srečanje pod naslovom »Meja na reki/Grenze im Fluß«, katerega tema je slovensko-avstrijska meja.

Za časa Avstroogrske je bilo to eno mesto. Gledališki in literarni ustvarjalci imajo predstave in branja v obeh mestih, prireditve pa spremljajo tudi diskusije publicistov in znanstvenikov iz obeh držav o kulturnopolitičnih temah, regionalni kulturi in multikulturnem sodelovanju.

Ta praznik naj bi ustvaril dodatne mostove med narodom in prireditelji so prepričani, da bo sprožil nove impulze v kulturni izmenjavi. Tudi Avstrijci imajo možnost, da spoznajo slovenske dramske avtorje od Antona To-

OBMEJNO SODELOVANJE

Gledališki praznik

Prizor iz Linhartove komedije; na desni Marjan Hinteregger

MLADINSKI DOM

Izšel je »Prepих«

Ob koncu šolskega leta so dijaki in vzgojitelji z ravnateljem na čelu v Mladinskem domu izdali spet svoj list. Oceniti ga kot list je skoraj nekoliko podcenjevalno, saj je nastala kar precej obširna brošura z zanimivim čitvom. Razdeljena je na več vsebinskih poglavij. V uvodnem delu je pregled dejavnosti v Mladinskem domu v preteklem šolskem letu. Iz te predstavitve je razvidno, kako je včasih za javnost nekoliko neopažena kulturna, športna, rekreacijska, vzgojna in izob-

raževalna dejavnost v domu pestra in bogata. Drugo poglavje vsebuje nekoliko obširnejša poročila o teh dejavnostih. Posebno poglavje predstavljajo prispevki vzgojiteljev, ki se lotevajo različnih tem kot so to edu-kinestetika z nekaterimi praktičnimi navodili za bolj koncentrirano delo, razmišljanje o problemih pri vzgojnem delu, spominsko leto 1995, ali pa problem onesnaževanja okolja. »Dijaki in dijakinje so pisali Prepihu« je poglavje s spisi nižješolcev, ki se že kar

dosti kritično lotevajo raznih tem ali pa pišejo o osebnih doživljajih. Po obsegu ne pa po vsebini je ostal še nekoliko skromen »Literarni kotiček«, ki pa je mišljen predvsem kot pobuda za novo šolsko leto in vzpodbuda za skrite talente. Statistike, rubrike, ne preveč nenavadni intervju, komentarji in križanka pa zaokrožujejo letošnjo izdajo. Vsekakor predstavlja »Prepих« vabljen vpogled v dejavnosti pomembne vzgojne inštitucije Slovenskega šolskega društva ... **p. b.**

maža Linharta do letošnjega Prešernovega nagrajenca Ferija Lainščka. Zanimivost ob robu:

KOŠUTA

Bo kaj odškodnine?

Vežbališče avstrijske vojske pod Košuto in škoda za kmetijstvo oz. za pašne površine so v medijih že večkrat obravnavali. Najemna pogodba je iz leta 1962, vojska pa zemljišče uporablja že od leta 1959. Kmetje doslej niso dobili še nobene odškodnine, čeprav je del planine že popolnoma uničen. Zvezno ministrstvo za obrambo je mnenja, da »kmetje niso doslej utemeljili nobenega nadomestila za škodo«, resnica pa je ta, da vojska uporablja na vežbališču tudi težko orožje, kar pa po tekstu v najemniški pogodbi ni dovoljeno.

Zeleni poslanci v parlamentu so zato naslovili na ministra za obrambo Fasslabenda parlamentarno vprašanje v štirih točkah:

1. Ali ste že kaj ukrenili za izpolnjevanje najemniške pogodbe (vežbe brez težkega orožja)? Če ne, zakaj ne in kdaj se bo to zgodilo?
2. Do kdaj bo izplačana odškodnina in kdaj boste preprečili nadaljnjo škodo na zemljišču?
3. Kdo je bil odgovoren za izvajanje vežb s težkim orožjem?
4. Kakšne posledice za odgovorne ima dejstvo, da gre za pravno kršitev?

Zeleni pa bodo odgovor dobili šele v septembru – tudi v parlamentu so namreč počitnice. **S. W.**

»SPD RADIŠE«

Tekma koscev na Radišah

Pred štirinajstimi dnevi smo na Radišah imeli prireditev ob zaključku delovne sezone. Pa kljub temu se delovanje društvenikov z njo nikakor ni končalo. 23. malega srpana 95 je društvo ponovno vabilo prijatelje in znance na že tradicionalno tekmovanje koscev h Kometarju v Tuče. Zbralo se je precej takih, ki še znajo mahati s koso, kot je to bilo dnevno opravilo pred že kar davnimi leti. Tistim, katerim je zamenjala motorna kosilnica koso, so koso dobro sklepali in nabrusili strokovnjaki, med drugim je za to poskrbel tudi Jugov oče.

Tekmovalci so bili razdelje-

ni na pet skupin: otroci do štirinajstega leta, mladinci do dvajsetega leta, ženske brez omejitve starosti, moški do petdesetega leta in moški nad petdeset let.

Vsi kosci so se potrudili, kolikor je bilo mogoče. Pokali in druge nagrade, so bili vabljivo razstavljeni prav pred tekmovalci, ki so jih prispevali zastopniki društva, občine ter gospodarska in gostinska podjetja.

Čeprav je bilo vreme prirediteljem zelo naklonjeno, saj so nebo zastrli oblaki, so se kosci, pa tudi mnogoštevilni gledalci kar pošteno potili in bili veseli, da so delo uspešno opravili.

Zatem so bile podeljene na-

grade zmagovalcem. Podpredsednik društva Nuži Wieser je izročil pokal najmlajšemu koscu Mihiju Pisjaku iz Tuc, nadalje mladincu Borisu Povšetu iz Tuc, Faniji Strasser iz Kozja, mlademu podvzetnemu kmetu Milanu Hriberniku iz Tuc, ta je bil letos že drugič najboljši dneva, ter nekoliko zrelejšemu kmetu Milanovemu očetu – Hanziju Hriberniku iz Tuc. Nekdo od navzočih je izjavil, da se je izkazalo, da so Tučani le najboljši kosci, saj so celo nekaj drugih mest prevzeli ti vaščani. V sproščeni družabnosti so navzoči ob lepih melodijah in pesmih še dolgo kramljali v noč.

N. P.

KKD VOGRČE

Zbornik »800 let Vogrče«

Koroška pesem tudi ob predstavitvi zbornika ni manjkala

Preteklo soboto so se zbrali Vogrjani in gostje »Pri Florjanu« na kulturnem večeru, ki so ga oblikovali domači pevski zbori in tamburaška skupina Novega sela – Gradiščanska. V ospredju večera pa je bila predstavitev zbornika »Osem stoletij Vogrč«.

Predsednik mladega kulturnega društva Pepej Polesnik je pozdravil častne goste, med drugim župana mesta Pliberka mag. Raimunda Grilca, mestnega svetnika Štefana Visočnika,

konzula Republike Slovenije v Celovcu Antona Novaka, predstavnika ZKO Ravne gospoda Angelija, predsednika KKZ dr. Janka Zerzerja, tajnika KKZ Nužeja Tolmajerja, podpredsednika NSKS dr. Pavleta Apovnika in druge.

Gospod Polesnik je na kratko orisal nastanek obširnega zbornika »Osem stoletij Vogrč« in se iskreno zahvalil pri sodelavcih za opravljeno delo in trud.

Dr. Marija Makarovič je v svojih izvajanjih predstavila sodelavce zbornika raznih strok in poglavij. Omenila je, da so pobudo za to obširno in zanimivo knjigo, ki priča o bogati kulturni dediščini kraja Vogrče, dali domačini sami. Povod je bila narodopisna razstava, ki so jo pripravili domačini ob osemstoletnici prve omembe Vogrč leta 1193. Ob ogledu te razstave je tajnik KKZ Tolmajer predlagal, da bi zbrano gradivo domačinov dokumentirali v posebnem zborniku. In to se je tudi z velikim trudom vseh sodelujočih zgodilo. (Več o tem zborniku v eni naslednjih številkih SV).

Domači pevski zbori, predvsem pa temperamenten nastop, lepe melodije in plesni vločki mlade tamburaške skupine iz Gradiščanske so navdušili občinstvo.

Kulturnemu sporedu je sledilo družabno srečanje, ki je trajalo pozno v noč.

M. S.

FILM MLADJE

»Slovenska beseda na Koroškem«

Za vsako sekvenco je potrebno veliko dela

»Film o zgodovini slovenske besede na Koroškem naj bi bil prav za mladino. Važno nam je, da pokažemo in dokumentiramo kontinuiteto slovenske besede«, tako filmska ekipa v pogovoru s Slovenskim vestnikom.

Film, ki bo gotov predvidoma oktobra tega leta, kaže v igrani dokumentaciji našo zgodovino od naseljevanja v šestem stoletju do izseljevanja v drugi svetovni vojni. Idejo za ta film je rodil Miha Dolinšek, ki nima na skrbi samo kamere, temveč je njegov tudi koncept, organizacija in še drugo.

Tudi način snemanja je prilagojen zahtevam mladine. Ta način je čisto v slogu MTVja, ki dela s hitrim rezom, z gibljivo kamero in z zelo kratkimi pasażami govorenega teksta. Teksti oziroma komentarji k zgodovini bodo

posneti v Sloveniji, deloma tudi v stari slovanščini, kot so jo govorili v prejšnjih stoletjih.

Film z delovnim naslovom »Slovenska beseda na Koroškem« je koncipiran v dveh delih. Prvi del oblikuje zoraj omenjena igrana dokumentacija. Interpretacije tekstov 10 sodobnih slovenskih avtorjev so vsebina drugega, povsem samostojnega dela. Mladinci so si izbrali iz tekstov slovenskih avtorjev (kot npr. Lipuš, Januš, Messner, Ferk, Haderlap...) vrstico teksta, ki so jo nato filmsko interpretirali.

Pri tem projektu sodeluje okoli 120 oseb. Ta mlada ekipa dela resno in vztrajno, kajti tudi najkrajšo sekvenco filma je treba posneti večkrat, tako da vsaka malenkost odgovarja konceptu.

Katja Weiss

ZAKLJUČEK III. EVROPSKEGA TEKMOVANJA

Mladi orglavci v Ljubljani

III. evropsko tekmovanje mladih orglavcev, ki je potekalo od 1. do 8. julija v Cankarjevem domu v Ljubljani, bo šlo v anale s tem, da stroga žirija, v kateri so bili znani orglavci iz Avstrije, Belgije, Nemčije, Portugalske in Slovenije, ni podelila nobene I. nagrade. 16 tekmovalcev iz Češke republike, Hrvaške, Luxemburga, Nizozemske, Slovaške, Slovenije in ZR Nemčije je bilo res precej izenačenih in ni bilo nikogar, ki bi izrazilo izstopal. Torej je žirija ocenjevala pravično, na evropskem nivoju in s tem ohranila sloves tekmovanja, katerega uvršča v svoj program tudi tako ugledna revija, kot je »International Arts Manager«,

ki izhaja v Londonu.

Na zaključnem koncertu, ki je bil 8. julija v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma, sta navzoče, med katerimi je bil tudi ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, pozdravila državni sekretar v Ministrstvu za kulturo Jože Osterman (v imenu častnega pokrovitelja predsednika države g. Milana Kučana) in generalni sekretar Evropske zveze glasbenih tekmovanj za mladino dr. Eckhart Rohlfis iz Münchna. Predsednik žirije prof. Hubert Bergant se je zahvalil sodelujočim in razglasil rezultate:

V I. kategoriji (do 19 let) si delita II. nagrado v višini 1.500 nemških mark Jakob Janšta in

Pavel Kohout, oba iz Češke republike. Nagrado je prispevalo mesto Ljubljana. III. nagrado v višini 500 nemških mark si delita Pieter-Jelle de Boer iz Nizozemske in Felizitas Rodach iz ZR Nemčije. Nagrado jima je v imenu Posojilnice-Bank Celovec podelil predsednik organizacijskega odbora Lovro Sodja.

V II. kategoriji (do 25 let) si II. nagrado v višini 2.000 nemških mark delita Markus Manderscheid in Martin Schmeding, oba iz Nemčije. Nagrado jima je v imenu Krekove banke iz Maribora podelil direktor Anton Guzej. Tudi III. nagrada v II. kategoriji ni bila podeljena.

Podeljenih pa je bilo tudi

več posebnih nagrad, od katerih je kar tri osvojil najboljši slovenski tekmovalac Klemen Karlin, ki študira orgle na deželni konzervatoriju v Celovcu pri prof. Klausu Kuchlingu. Karlin je prejel nagrado za najboljšo izvedbo skladbe slovenskega skladatelja Božidarja Kantušerja How long ..., od celjskega opata g. Friderika Kolška je prejel zlat prstan z vgraviranim imenom in priimkom ter opatskim pečatom ter še nagrado – udeležbo na skupnem koncertu v Nemčiji (z Nizozemcem Pietre-Jelle de Boerom), ki ga organizira »Jugend musiziert« Nemčije v l. 1996.

Samostojne koncerte bodo imeli: Nemeck Markus Mander-

scheid v Cankarjevem domu v sezoni 1996/97 ter Čeha Jakob Janšta in Pavel Kohout l. 1996 na Bledu (v okviru Poletnega festivala). Nagrado jima je podelil v. d. direktorja ljubljanskega Festivala g. Darko Brlek. Slovenka Barbara Sevšek je prejela nagrado Društva slovenskih skladateljev za najboljšo izvedbo skladbe L. M. Škerjanca Preludij in fuga (podelil jo je tajnik DSS g. Maks Strmčnik). In še nagrado Glasbene mladine ljubljanske – koncert v sezoni 1995/96. Še en Slovenec, Marko Motnik, je prejel nagrado – pet laserskih plošč, darilo Digitalie, glasbene hiše iz Ljubljane.

Lovro Sodja

PRIREDITVE

SOBOTA, 29. 7.

20.30 ŽELEZNA KAPLA, v farni dvorani – SPD »Zarja«
Folklorni večer; sod. folklorna skupina SPD »Zarja«, harmonikarski orkester KUD »Prežihov Voranc« iz Raven, folklorna skupina Los Gentes Goats Dau Perigorod

20.30 NA GORI pri Bilčovsu, pri Košarju
Predstavitve nove MC in CD »Vaščani pojo« – najlepše koroške ljudske pesmi. Pojejo in igrajo orig. dalmatinska »Klapa Trogir« iz Splita, Willi Agaton Trio in Vaščani pojo

NEDELJA, 30. 7.

11.00 OBIRSKO – SPD »Valentin Polanšek«
Pohod na Obir v spomin Hermanu Veliku in Valentinu Polanšku
Zbirališče ob 11. na Ojstrcu (vrh Obirja). Ob povratku piknik na Marofu.

TOREK, 1. 8.

20.30 BREZNIKOV CAMP ob Zblaškem jezeru – SPD »Danica«
Kulturni večer; sod. MoPZ SPD »Valentin Polanšek«, Trio saksofonistov, MePZ SPD »Danica«

SREDA, 2. 8.

20.30 DOBRLA VAS, v samostanu – SPD »Srce«
Gorenjski večer z ansamblom »Gašperji«

PONEDELJEK, 7. 8.

16.00 CELOVEC, na terasi Mohorjeve
Zmenjena ura z Jožetom Marketzem oz. Vinkom Ošlakom; teme: klic po reformi v cerkvi, razlikovati duhove, sprava ali poravnava?

TOREK, 15. 8.

19.00 TINJE, v Domu
Odprije razstave del Gustava Januša

SLOVENSKO PROSVETNO DRUŠTVO ZARJA
SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO CELOVECRomanje k Sv. Ani (Koprivna nad Črno)
30. julija 1995 – žegnanje

Z uredbo varnostne direkcije bo ta dan odprt za vse romarje mejni prehod na Lužah.

VAŽNA OPOZORILA DEŽELNE FINANČNE DIREKCIJE: ■ prestop meje je dovoljen samo med 9. in 20. uro ■ prestop je mogoč izključno peš (niso dovoljena nikakršna vozila, tudi ne kolesa) ■ potreben je veljaven potni list ■ vsi običajni carinski predpisi veljajo tudi za ta prestop ■ ob ravnanju udeležencev romanja zoper predpise so organi carinske straže dolžni ukrepati. K številni udeležbi vabijo in upajo na razumevanje romarjev prireditelji.

Slovenski vestnik čestita:

gospe Bredi Krištof iz Šmihela in gospodu Sigiju Kucharju iz Črgovič za poroko; gospodu Fridiju Ogrisu iz Branče vasi pri Bilčovsu za rojstni dan; gospe Naniji Knafl iz Velike vasi za osebni praznik; Privažnikovi mami iz Štebna pri Globasnici za 85. rojstni dan; gospe Ani Rapold iz Železne Kaple za god in rojstni dan; gospodu Kurtiju Ilavniku iz Železne Kaple za rojstni dan; gospe Ani Wolautschnig iz Kršne vasi za god; članom društva upokojencev Podjuna Jakeju Potočniku iz Goselne vasi, Jakobu Wastlno z Metlove, Ani Partej iz Goslene vasi in Ani Pasterk iz Kokij za osebne praznike; gospe Anni Golavčnik iz Stare vasi pri Šentlipšu za 59. rojstni dan; gospe Ani Petrač s Komlja pri Pli-

berku za 83. rojstni dan; gospe Ančki Apovnik iz Senčnega kraja pri Pliberku za rojstni dan in god; gospodu Antonu Hludeju za 45. osebni praznik; gospodu Vincentu Strmeniku iz Encelne vasi pri Galiciji za rojstni dan; gospe Anici Verdinek iz Prevalj za dvojni praznik; gospe Roziji Pasterk iz Kokij za 18. rojstni dan; gospe Naniji Piskernik za osebni praznik; gospe Ani Triessnig iz Loč ob Baškem jezeru za osebni praznik; članom društva upokojencev Pliberk Ani Perč iz Štebna, Valentinu Čebulu iz Šmihela, Jakobu Hirmu iz Gornje vasi in Igorju Krautu z Bistrice pri Pliberku za osebne praznike; gospe Mariji Milač z Blata za rojstni dan.

NARODNA GLASBA

Nova kasetna Vaščanov

Snemanje in predstavitev tonske kasete ali CD je za vsako skupino, posebej pa še za amaterske zборе pomemben uspeh in mejnik delovanja. Že kar lepo število slovenskih koroških zborov in pevskih skupin je v preteklih letih posnelo kasete in plošče. Med njimi je tudi moški zbor »Vaščani pojo«, ki se najraje posveča predvsem starejši narodni pesmi in ki ima na Košarjevi gorici na Gori svoj enkratni naravni avditorij.

»Vaščani pojo« so doslej izdali že tri kasete, v soboto, 29. julija 1995 zvečer ob osmih pa bojo pri Košarju na Gori predstavili četrto kaseto in prvo CD. Kot je razvidno z ovitka, so na kaseti oz. plošči posnete »najlepše koroške ljudske pesmi«, med njimi viže kot »Horta po quanc'«, »Jes mam tri lubi-

ce«, »Pri farni cerkvi«, »Moj šocej je mihn«. Na kaseti oz. plošči, ki so ju snemali pri Cingelcu na Trati, izdali pa v samozaložbi, je posnetih sedemnajst pesmi. Še nekaj o snemanju: v pogovoru s Slovenskim vestnikom zborovodja prof. Jožko Kovačič skoraj ni mogel prehvaliti akustike Cingelčeve dvorane in je posebej poudaril, da so »pevci brez težav zmogli dolge in zahtevne pasaže«.

Ker je veselje lepše, če se poveseš z drugimi, Vaščani vabijo na tradicionalno Srečanje na Košarjevi gorici v soboto, 27. julija, ob osmih zvečer, kjer bojo predstavili kaseto in CD, povabili originalno dalmatinsko »Klipo iz Trogirja« in trio »Willi Agaton« iz Celovca.

k & k center Šentjanž • SPZ

Razstave

Razstava Zorke L-Weiss:

»Od začetkov do sedaj«

Etnološka razstava:

»Odkruški koroške dediščine«.

Čas: do 9. septembra 1995 (torek, četrtek, sobota od 18. do 20. ure in sredo, petek od 9. do 12. ure).

gallery 'anin presents

Miro Hajnc

razstavlja še do 19. avgusta 1995
Galerija je dnevno odprta od 16. do 19. ure
Šmihel nad Pliberkom 7

Pismo bralki

K dopisnici »Saustah(l)l«,
(SV št. 28)

Kar tesno mi je postalo pri srcu, ko sem brala v Vestniku to nesramno, primitivno dopisnico, namenjeno zaposlenim ženskam. Mislim, da imajo tudi ženske pravico brez komentarjev kakega nesramneža oblikovati življenje po svoje, samostojno odločati, ali bodo stopile za štedilnik odvisne od moževih denarcev, ali pa si zaslužile same svoj denar. Doba suženjstva je že preteklost, čeprav bi si jo nekateri posamezniki še želeli. Pisu verjetno njegov značaj, nestrpnost in moten odnos do zaposlenih žensk ne dopuščajo več kot ta nesramen napad. Kaj bi pisec na dopisnici imenovanim ženskam priporočal prijave

za v bordel? Ali se ga poslužuje tudi sam? Bordel za domačo rabo? Razveseljivo pa je, da so možiki, ki podpirajo svoje zaposlene žene. Povedati pa moram, da je meni danes zelo žal, da se nisem priborila do tega, da bi, ko so otroci nekoliko dorasli, šla v službo in si zaslužila svoj denar in penzijo.

Vsa čast pa ženskam, katere kljub vsem naporom na delovnem mestu opravljajo še gospodinjstvo, se kulturno in narodnopolitično udeležujejo in imajo še čas za družino. Vidi, Danici, Štefki, Sonji in Helgi pa lepa hvala za ves trud, ki ga polagajo v delo v prid manjšini.

Hani Einspieler, Loče pri Šentilju

Jubilejni 10. Vestnikov izlet

od petka, 6. oktobra do nedelje, 8. oktobra 1995.
Nastanitev v luksuznem hotelu
v bližini Pulja (Pula)

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

Četrtek, 27. 7.

18.10 Rož – Podjuna – Zila

Petek, 28. 7.

18.10 Kulturna obzorja

Sobota, 29. 7.

18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca

Nedelja, 30. 7.

6.30 Dobro jutro na Koroškem

18.00 Za vesel konec tedna

Ponedeljek, 31. 7.

18.10 Škocijan: primer zamolčane dvojezičnosti v turizmu

Torek, 1. 8.

18.10 Partnerski magacin

Sreda, 2. 8.

18.10 Domači zbori
21.04 Glasbena oddaja

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 30. 7.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 31. 7.

17.20 TV SLO 1

■ Težki čas ne vrni se: spomin na vrnitev iz taborišča Hesselberg pred 50 leti.

■ Škocijan: zamolčana dvojezičnost v turizmu?!

■ Tour '95: Sonce in morje, naravni čudež Postojnskih jam in ogled deželne razsve »Voziček in žlindra«.

■ »Slovenska beseda na Koroškem«: nov projekt skupine Film mladje bo prikazal zgodovino koroških Slovencev in splošen pregled slovenske koroške književnosti.

■ Gotika v Sloveniji: prikaz slovenskega vsakdana, arhitekture in likovne umetnosti od 13. do 16. stoletja.

Zobozdravnik
dr. Jozi Weber

iz Želuč sporoča, da je odprl novo zobozdravniško ordinacijo v Beljaku, Bahnhofstraße 7, 1. nadstropje, tel. 0 42 42/26 43 31. Ordinacija je odprta od ponedeljka do petka med 8.30 in 12.00 in po dogovoru.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser Straße 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

SLOVENIJA

Bela knjiga o slovenskem šolstvu

Nova država Slovenija bolj ali manj uspešno tudi z novimi zakoni preureja različna področja, ki so skupnega pomena za vse državljane. Med njimi je šolstvo gotovo med tistimi, ki so najbolj na očeh javnosti. To seveda ni nič nepričakovanega, če upoštevamo dejstva, da vzgoja in izobraževanje od približno dva milijona prebivalcev Slovenije na vseh ravneh od otroških vrtcev do visokih šol neposredno vključujeta okrog 440.000 bolj ali manj mladih ljudi, ki jih poučuje okrog 32.000 vzgojiteljev in učiteljev. Temu dodajmo še starše in množico drugih in zlahka bomo ugotovili, da šolstvo interesno združuje polovico prebivalstva Slovenije in najbrž tudi vsake druge države.

Dodatno zanimanje za šolstvo v Sloveniji torej že dobro leto vzdržuje priprava in obravnavanje nove šolske zakonodaje. Potem ko je leta 1993 bil sprejet

zakon o visokem šolstvu (=univerzi), je sedaj v zakonodajnem postopku še temeljni zakon o organiziranju in financiranju vzgoje in izobraževanja ter deset drugih področnih zakonov: o šolskem nadzoru, vrtcih, osnovni šoli, o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (gre za prizna... športu (delno), gimnazijah, poklicnem in strokovnem izobraževanju, poseben zakon o maturi in končno še o izobraževanju odraslih. Vse to pomeni dovolj razlogov, da je šolsko ministrstvo izdalo Belo knjigo o vzgoji in izobraževanju in jo namenilo predvsem tistim, ki tako ali drugače sodelujejo pri sprejemanju vseh naštetih zakonov, in že na platnicah poudarilo, da z njo v naše šolstvo želimo vnesti več evropskih razsežnosti na osnovi skupne dediščine kulturnih in moralnih vrednot.

Uredniško delo je opravil Janez Krek in naj takoj povemo, da premalo dosledno, saj je po-

sameznim strokovnim skupinam za obdelana področja in ravni šolstva dopuščal neusklažena izhodišča za pripravo in uporabo podatkov in tako knjigo prikrajšal za potrebno celovito primerljivost.

Spremenno besedo Beli knjigi na pot je prispeval minister za šolstvo in šport dr. Slavko Gaber in menil, da se naša izobrazbena raven, sedaj razmeroma predaleč od evropske, prepočasno izboljšuje, in da povezovanje z evropsko skupnostjo že samo po sebi terja nadaljnje spremembe v sistemu in vsebini slovenskega šolstva.

Posamezne ravni in vrste vzgojnoizobraževalnega dela so obdelane ustrezno, kot to pač lahko dopušča obseg knjige z okrog 350 stranmi. Namenjena so jim poglavja Zasnova javnih vrtcev, Osnovna šola, Gimnazije, splošne srednje šole in poklicno izobraževanje (pri slednjem se ponovno predvide-

va za marsikoga zelo sporen vajeniški način šolanja, sporen zaradi tega, ker da je zastarel), Zasebne šole in vrtci, Visoko šolstvo. Za glasbeno šolstvo in osnovno šolo s prilagojenim programom za prizadeto mladino kot manjkajoči področji bo sedanja Bela knjiga v doglednem času objavila še ustrezno dodatno gradivo.

Bela knjiga prinaša množico sistemskih primerjav z več kot desetimi evropskimi državami (med njimi Avstrije praviloma ni) in ZDA, vendar so vse te primerjave brez temeljnih podatkov o deležu državnega proizvoda za šolstvo, pri katerem je Slovenija žal še vedno precej na dnu evropske lestvice.

Med hujšimi pomanjkljivostmi pa moram vsekakor omeniti dejstvo, da poglavje o osnovni šoli sploh ne obravnava tako imenovanega kombiniranega pouka, ki pomeni, da se zaradi majhnega števila učenci

dveh ali celo več razredov pri pouku združujejo v en oddelek z enim samim učiteljem. Prav takšnega pouka imamo v Sloveniji sorazmerno največ ravno v koroški (=slovenjegraški) enoti ministrstva za šolstvo, saj ga izvaja kar 26 podružničnih šol. Takšne naše šole imajo večinoma od pet do okrog 30 učencev in so njevečkrat v težje dostopnih gorskih krajih. Vseh podružnic, ki delujejo kot podrejena enota oddaljene osrednje šole in niti nimajo svojega ravnatelja, je v Sloveniji od skupaj okrog 800 osnovnih šol skoraj polovica. Ta posebnost bo, vse tako kaže, ostala tudi v preurejenem šolstvu, ki ga bo predvidoma še letos, če državna skupščina le ne bo prepočasna, celovito zasnovala nova zakonodaja, zato je res škoda, da ji Bela knjiga ne namenja več pozornosti.

Franček Lasbaher

MLADINA

Ekološko-družboslovni raziskovalni tabor mladih v Libeličah

V Libeličah pri Dravogradu je v začetku julija potekal desetdnevni raziskovalni tabor gimnazijcev in študentov iz raznih krajev Slovenije. Prišlo jih je enaindvajset, njihovo delo pa so usmerjali izkušeni mentorji iz področij naravoslovja, arheologije, etnologije in zgodovine. Bivali so v Domu Ajda, ki ga upravlja Center za šolske in obšolske dejavnosti in je od svojega nastanka polno zaseden. Od tod so se skupine treh do štirih raziskovalcev (kakšen luksuz!) z mentorji podajale v Libeliče z bližnjo okolico in v oddaljene kraje Koroške regije in ob strokovnem delu veliko časa posvetili spoznavanju Koroške, še posebej plebiscitne zgodovine Libelič.

Naravoslovci so odkrivali ekološko vegetacijo, skupine ptic v trstičju na Fali ob Dravi, metulje v predelu Mežice in na Olševi nabirali kamnine s ciljem razlikovanja glede na njihov nastanek. Ogledali so si tudi rudniški muzejski poligon Rudnika Mežica, ki obiskovalcem ponudi ogled tehnične, naravne in kulturne dediščine o 350-letni zgodovini pridobivanja svinčeve in cinkove rude v Zgornji Mežiški dolini. Arheološka skupina si je zadala nalogo preveriti zapise iz leksikona Dravske Banovine, kjer so omenjena nahajališča rimskih utrd v Črnečah pri Dravogradu. Ker so bili rezultati sondaže negativni, so se podali k dravograjski cerkvi Janeza Evangeljista preverjati obstoj turškega tabora v 16. stoletju. Tu so odkrili nekaj keramičnih

najdb, ki jih bo treba še raziskati. Najpomembnejši pa je bil obisk arheološke skupine v kraških jamah Špehovka in Pilenica v Hudi luknji, je dejala mentorica arheologinja Saša Džura Jelenko. V prvi so odkrili kosti in zobovje jamskega medveda iz mlajšega paleolitika, v drugi jami pa rimske najdbe in velika je verjetnost obstoja antične naselbine v tistih krajih. Sicer pa v zgornji Dravski dolini čaka arheologe precej dela, saj je to področje bela lisa v arheologiji, je še povedala mentorica. Etnološka skupina je v okolici Libelič proučevala stavbarsko kulturo in arhitekturno dediščino in popisala gorske kmetije. Zgodovinarji pa so pod mentorstvom Marjana Kosa, zgodovinarja in sodelavca Koroškega pokrajinskega muzeja Slovenj Gradec, sicer krajana Libelič proučevali zgodovino od Koroškega plebiscita do začetka druge svetovne vojne. Tematika dela je obsegala plebiscit, načine življenja malih in velikih kmetov ter trgovcev, splavarjenje kot obliko transporta, problematiko meje, ki je razdvojila kmetije, množice migracije, ki so potekale na področju Libelič, pa delovanje društev in političnih organizacij ter podrobnejše proučevanje narodno obrambnega tabora iz leta 1939.

O izredno prizadevnem delu mladih raziskovalcev, ki so del počitnic namenili ustvarjalnosti, in kvalitetnih mentorjih – poleg že omenjenih so bili še geologinja Suzana Fajmut Štrulc, et-

nologinja Karla Oder, restavrador Aleš Senica ter biologi Rudi Verovnik, Slavko Polak in Maja Šenk, je navdušeno pripovedovala vodja tabora Andreja Šuštaršič. Povedala je, da raziskovalne tabore mladih organizira Mladi Forum Združene liste, ki na ta način omogoča mladim poglobljati znanja, ki jih zanimajo in jim pomagati pri poklicnih odločitvah. Udeleženci so kandidirali na razpisih, kjer je bila le starostna omejitev. Sami so prispevali simboličen znesek, organizacijo tabora so sofinancirali Urad RS za mladino ter Ministrstvo za kulturo, pri izdaji brošure, kjer bodo raziskovalci objavili svoje ugotovitve in vtise, pa sodeluje tudi Znanstveno publicistično središče iz Ljubljane. Svojim gostiteljem pa so mladi raziskovalci in mentorji podarili botanično, metuljarsko in geološko zbirko za obogatitev pouka šole v naravi.

Samo Šave

K IS LEI 1 ODER 2?

DVA JEZIKA, DVE KULTURI - ENA MLADINA?

»Na mladih svet stoji«, pravi pregovor in to tudi drži. Ob vrsti obletnic v letu 95; 50 let, odkar se je končala druga svetovna vojna, 75. obletnica plebiscita, 40 let podpisa Avstrijske državne pogodbe... bi lahko človek govoril o nekakšni prelomnici obdobja, kjer se končuje staro in začne novo obdobje, obdobje prihodnosti. Prav mi mladi smo pionirji tega obdobja in naše generacije bodo odločale o boljšem jutri. Odboravamo zgodovino (preteklost), dualizem in zastopnike drugih mnenj, toda to ne pomeni, da moramo še naprej živeti na dveh tirih, se močno oprijemati faktnih stališč in obtoževati drug drugega, delati pač tako, kot so to leta počeli naši predniki. In kaj naj naredimo? Prav v letu tolerance in številnih jubilejev se je skupina mladih iz Koroške in Slovenije odločila pripraviti trodnevni seminar na tematiko »Biti mlad na dvojezičnem ozemlju«. In kaj želimo doseči? Brez skrbi, ne bomo idealizirali našega sveta, saj vsi

dobro vemo, da bi se s tem poskusom porušilo vse, še preden bi se zgradilo. Želimo le navzati stike, spoznati drugo stran in skupaj preživeti delček svojih počitnic. Saj poznate moto: »Mladi vseh dežel ne glede na narodno pripadnost, raso, barvo kože, združite se!«

V okviru organizacije PUAJ pripravljamo v Delovni skupnosti Koroški 95 (ARGE Kärnten 95) trodnevni seminar z zanimivimi delovnimi krožki, kot so: zgodovina obeh narodov na Koroškem, obdelava vsakdanjih predsodkov, identiteta, dvojezičnost in navsezadnje zabavni večer. Na seminar so vabljeni vsi mladi po srcu tako dvo- kot enojezični. Seminar bo od 23. 8. do 25. 8. Podrobnejše informacije so vam na razpolago na organizaciji PUAJ (10.-Oktober-Str. 25/3, Celovec, tel: 0463/51 25 28-28) vsak delovnik od 8.00 do 17.00. V kratkem pa bo izšla tudi brošura z vsemi potrebnimi informacijami.

Mojca Lorenzi

Odlično se je zabavalo staro in mlado na poletnem prazniku v Hodišah; otroci so jahali in skakali, starejši pa pili in plesali.

BILČOVŠ

Nogometni praznik

Novo nogometno igrišče v Bilčovsu

Ob slavnostni otvoritvi obnovljenega nogometnega igrišča v Bilčovsu, katere se je udeležilo nad 1500 ljudi, so predvsem bilčovski nogometaši doživeli pravi nogometni praznik.

Pred dvema letoma so otvorili klubske prostore, lani pa so se lotili preobnove igrišča, ki je

zaradi visokih stroškov bil v središču političnih razprav.

Sturm Graz navdušil

V prvi tekmi na novem igrišču pa se je »pomeril« prvoligaš Sturm Graz z rožansko ekipo, katero je sestavil in vodil bilčovški trener Sigi Hobel. Vi-

ceprav je pokazal, kaj zna in navdušil številno publiko. Kljub visokemu porazu (8:1) je bil to tudi za rožanske športnike praznik, posebno ponosni pa so seveda bili igralci domačega kluba na svoj lepi športni areal.

NOGOMET

SAK se je izkazal

V zadnjih treh pripravljanih tekmah je SAK dosegel dve zmagi in bil enkrat porazen. Glavni namen teh tekem je bil seveda ta, da je trener dr. Ramšak videl pri delu vse svoje igralce in da si bo tako laže izbral enajsterico, ki bo v II. zvezni ligi tvorila jedro ekipe.

Predvsem jasna zmaga nad slovenskim prvoligašem NK Mariborom je bila presenetljiva, kar pa naj ne bi bil povod, da bi zaradi teh uspehov pričakovanja bila previsoka, kajti prvenstveno tekmovanje je povsem druga stvar, sviri tudi trener dr. Ramšak.

SAK – Branik Maribor 4:0 (3:0)

Gole za SAK: Martini (20.), Petschenig (44.), Eberhard (45.), A. Sadjak (76.)

Glavna naloga igralcev je bila, iz defenzive napadati, nasprotniku dopustiti čim manj možnosti za gol, zožiti prostor itd. Tega so se igralci vestno držali in iz hitrih kontrov imeli veliko priložnosti tudi za gole.

Najlepši zadetek pa je bil gol novega legionarja Edija Martinija, ki je iz prostega strela (30 metrov) zadel natančno v levi kot in se tudi sicer izkazal.

Korotan Prevalje – SAK 1:0

SAK, ki je moral nastopiti brez poškodovanih igralcev, je v drugem polčasu skušal vsaj še remizirati, vendar mu gol le ni uspel.

SAK – Trg 4:0 (1:0)

V Rikarji vasi sta se srečala novince – SAK v II. zvezni ligi, Trg pa je letos novinec v regionalni ligi.

Obema moštvooma se je poznal minuli teden priprav, vendar je SAK predvsem v drugem polčasu pokazal, kdo je gospodar na igrišču.

Tokrat je prvi gol za SAK dal Thomas Wuntschek, dvakrat je zadel Uliks Kotrri, za četrti gol pa je poskrbel Marjan Velik, ki je z veliko izkušnostjo in velikim pregledom vodil obrambo.

SAK – NAKLO (SLO)

v nedeljo, 30. julija, ob 17.30
na celovškem stadionu

WIETERSDORF – SAK

v sredo, 2. avgusta 95,
ob 17.00, v Wietersdorfu
tekma za 1. kolo
avstrijskega pokala

Prestopni rok je minul – transferni vrtiljak se je ustavil

V minulem prestopnem roku so klubi bili aktivni – eni manj, drugi bolj – vsekakor je vsako moštvo po svojih potrebah in možnostih skušalo pridobiti nove igralce, da bodo v novi tekmovalni sezoni lahko nastopili v najmočnejši postavi. Poglejmo, v koliko so se spremenila moštva:

SAK – II. zvezna liga

Kader: Adi Preschern, Heinz Wastian, Marjan Velik, Thomas Wuntschek, Franz Sadjak, Robert Zankl, Alois Sadjak, Oliver Pucher, Edi Martini, Uliks Kotrri, Marjan Šmid, Christian Wölbl, Marjan Sadjak, Anton Blajs, Wolfgang Eberhard, Mario Pihorner, Hermann Lipusch, Christian Petschenig, Zoran Ubavič.

Novi v moštvo: Wuntschek (Pliberk), Velik (Pokrče), Pucher (Austria), Kotrri in Martini (Albanija), Ubavič (Ljubljana).

Odšli so: Skof in S. Sadjak (Pliberk), Paulitsch (Breže), Sumberac (VSV), Savič (Borovlje).

BILČOVŠ – podliga vzhod

Kader: Slapnig, Kattnig, Partl, Durnik, Rajnovič, Kuess, Schlemitz, Paulitsch, Schanig, Ramusch, Quantschnig, Schrieffl, Lipusch, Weichboth, Tributsch, Ogris, Kattnig, Grzič, Hobel

Novi: Weichboth (Šentvid), Tributsch (Žrelec), Ogris (Kotmara vas), Kattnig (Bistrica v R.), Grzič (Reka)

Odšla sta: Smeraldo (Reka), Gartner (Welzenegg)

Trener: Sigi Hobel

DSG SELE – 1. razred D

Kader: E. Oraže, Magič, I. Roblek, Božič, A. Mak, D. Oraže, S. Užnik, M. Dovjak, Bavdek, Travnik, Kelih, M.

Mak, K. Hribernik, M. Oraže, A. Oraže, Radosavljevič, Gregorič, Maver
Novi: Zvone Magič (Železnica Kapla), Boris Bavdek (Kidričevo) Zdravko Oraže je končal kariero

Trener: Radosavljevič

GLOBASNICA – 1. razred D

Kader: Matavž, Jenschatz, Silan, G. Sadjak, Dumpelnik, Zankl, Tratar, P. Sadjak, Micheu, Pasterk, Lipusch, Bankondy, Robinik, Szabo, Dimec

Nov: Matevž Dimec (Mežica)
Odšli so: Petschgatternig (Pliberk), Dlopst (Metlova), Kert, Buchwald, Smrečnik (SAK), Sturm (Klopinj)

Trener: Jože Knes

SAK II – 2. razred A

Kader: Mihi Oraže, Mirko Isopp, Miha Kreutz, Marko Tolmaier, Miloš Blajs, Dominik Messner, Mirko in Marko Nachbar, Adrian Kert, Saša Sienčnik, Hannes Razdevšek, Adrian Mandl, Lojze Možina, Mario Buchwald, Markus Kordesch

Novi: Kert, Buchwald, Kordesch (Globasnica), Možina (Pliberk)

Odšli: Smrečnik, Kordesch L. (k prvi ekipi), H. Hermannsky (Šentjakob)

Trener: Miha Kreutz

Cene za tekme SAK na celovškem stadionu

Sedež 120,-; stojišče 100,-; upokojenci, študentje 70,-; srebrna VIP – karta 1.500,- (sedež za celo sezono); zlata VIP – karta 3.000,- (sedež na tribuni ter dodatne prednosti), stojišče za celo sezono 1.200,-
Vstopnice lahko dobite v predprodaji v tajništvu SAK pri gospe Heidi Maurer ali po telefonu: 0463/500610.

ŠAHOVSKE VESTI

Jurij Deisinger tretji najboljši koroški igralec

Lep uspeh za slovenskega šahista Jurija Deisingerja (Pošta Celovec): na odprtem mednarodnem šahovskem turnirju v Šentvidu ob Glini je s šestimi točkami iz devetih partij bil tretji najboljši igralec s Koroške in za odlično uvrstitev prejel dragoceno nagrado. S Koroške sta bila boljša le njegov klubski kolega Christian Starc in mladinski državni prvak Sascha Reschun. Zmagovalec turnirja, na katerem je nastopilo 167 igralcev in igralk iz enajstih držav, pa je postal v Celovcu živeči Hrvat Vladimir Hrešč (ASK/KSV Celovec) s 7,5 točke, z enakim številom točk pa sledijo Avstrijec Manfred Neudlinger, Ukrajinec Aleksandar Kaminik in Leonid Myhtarov ter Christian Starc. Šesto

mesto je s sedmimi točkami osvojil lanskoletni zmagovalec turnirja, Slovenec Leon Mazi (ASKÖ Bekstanz). Mladinska državna prvakinja Dunja Lukan (SŠZ) je osvojila štiri točke.

Elo-lista: Cuderman pred Kovačem in Hattenbergerjem

Pravkar je izšla nova Elo-lista za koroške šahiste. V ekipi Slovenske športne zveze/Carimpex na prvih deskah ni prišlo do bistvenih sprememb. Vinko Cuderman je uspešno ubranil prvo desko, sledita pa mu Silvo Kovač in Arnold Hattenberger ter na četrtem in petem mestu nova igralca SŠZ Franc Kunčič in Boris Mitrovič. Dunja Lukan je prehitela Amruscha, Franci Rulitz pa se je v

moštvo vrnil s solidnimi 1772 Elo-točkami. Najbolj napredoval je Aleksander Lukan (+76 točk).

Lestvica najboljših igralcev Slovenske športne zveze/SŠZ

(v oklepaju razlika k zadnjemu ratinju): 1. dr. Vinko Cuderman 2150 (+3), 2. Silvo Kovač 2136 (+2), 3. Arnold Hattenberger 2027 (+3), 4. Franc Kunčič 2025 (0), 5. Boris Mitrovič 2000 (nov), 6. Gorazd Živkovič 1870 (-51), 7. Dunja Lukan 1816 (+3), 8. dr. Joži Amrusch 1800 (0), 11. Herbert Rulitz 1747 (+23), 12. Aleksander Lukan 1731 (+76), 13. Rupert Reichmann 1710 (+14), 14. Ivko Fern 1645 (-15), 15. Robert Hedenik 1580 (+30).
I. L.